

Олена Скуловатова

Зоопарк покинутих тварин

**ОПОВІДАННЯ ДЛЯ ДОШКІЛЬНОГО
ТА МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ**

До ведмедів на гостину

В голові паморочилося від закручених серпантинів. Маленька Ладуся зачаровано розглядала незвичні краєвиди. Дівчинка любила мандрівки, бо коли вони родиною кудись прямували, обов'язково траплялися цікаві пригоди.

– Сьогодні ми поїдемо до озера Синевир, – весело підморгнув татко.

– А ми будемо купатися? – спиталася старша сестричка Вікуся.

– Ні, доню, зараз весна, вода ще холодна.

– А що тоді там цікавого? – включилася у розмову середня сестричка Лелуся. Взагалі-то її звали Валерія, але Ладуся не могла виговорити «р», тому трошечки спростила.

– Ну, – тато замислився.

– Там багато води, гарні краєвиди, а найголовніше – є ведмежий притулок.

– Який такий притулок? – оживилася Ладуся, яку цікавило все, що стосується ведмедів. Її найліпшим другом був плюшевий ведмедик – татів подарунок на день народження.

– Скоро все побачиш, – загадково усміхнувся тато.

***

Вікуся перша помітила вказівник: «Реабілітаційний центр бурих ведмедів» й радісно про це сповістила. Тато припаркував машину, і вся родина попрямувала до великих воріт.

«Зараз, Мишко, ти познайомишся зі своїми родичами», – шепотіла на вушко своєму пухнотому другу Ладуся.

Їй так не терпілося зустрітися зі справжніми ведмедями, що вона постійно підстрибувала.

Коли нарешті опинилися на території, Лелуся спитала:

– Тату, а що таке «реа-біліта-цій-ний»?

Тато замислився:

– Думаю, що тварин тут доглядають, дбають про них і реабілітують після того, як їх образили люди.

– Але ж вони такі великі та сильні, – Ладуся побачила ведмедя, який велично прогулювався за залізною сіткою. В нього були грубі лапи, буро-жовта шуба та велика паща з гострими зубами.

Підійшов охоронець:

– Це наш перший підопічний – Дюрій. Погані люди тримали його в малесенькому будиночку, щоб за гроші показувати туристам.

Там були нестерпні умови, тож ми забрали його до себе. Тепер він гуляє великою територією. Ми зробили йому щеплення та полікували хвору лапку.

– Ой, Мишко боїться щеплень, – притиснула свою іграшку Ладуся.

– Не хвилюйся, твоєму ведмедику це не загрожує, – усміхнувся охоронець. – Ти ж гарно про нього дбаєш?

– Звісно, дуже гално – гордо повідомила Ладуся.

Тим часом за огорожею з'явився інший ведмідь. Великий, з блискучими очима, він зацікавлено дивився на дітей.

– Це наша Бубочка. Вона сама ласкава й дуже любить дітлахів.

– А яка в неї історія? – Вікуся, яка прагнула знати про все на світі, не приховувала цікавості.

– Бубочку вигнали з цирку, бо не хотіла виконувати небезпечні номери.

Тож вона потрапила до контактного зоопарку. Там захворіла, і її віддали нам.

– О, то її можна погладити... – Ладуся впритул наблизилася до огорожі.

– Ні, не потрібно. Дикі тварини мають жити в природному середовищі.

– А хіба зараз в природному середовищі є ведмеді? – серйозно спитала Вікуся.

– Є, – посміхнувся власним спогадам татко. – Я зустрів одного, коли ходив в похід в Карпати, але їх залишилося дуже мало. Люди вирубують ліси, зорюють все нові та нові землі, розширюють міста й витісняють тварин, і ті вимирають.

– Це дуже сумно, – на очах Лелусі блиснули сльози.

– Погляньте хто до нас іде, – охоронець показав на новоприбулого ведмедя. – Це Потап. В нього дуже сумна історія Навіть не знаю, чи варто розповідати її дівчаткам.

– Розкажіть, ми не будемо плакати, – Віка суворо глянула на сестричку, яка саме розтирала долонькою сльози.

– Добре розповім. Потап жив в одному заміському клубі. Ще маленькому, йому вдягнули нашійник. Він ріс, і нашійник впивався в шию, залишаючи глибоку рану. Потапа використовували, щоб нацьковувати мисливських собак, які бігали за ним, кусали й рвали шкіру.

Дівчатка подивилися у великі розумні очі бурого красеня й всі втрьох заплакали.

– Ох, дівчатка, не треба сумувати. Зараз Потап дуже щасливий. Він грається з Бубочкою, гуляє скільки хоче, а пошкоджена шкіра на шиї загоїлася.

Дівчатка зашморгали носиками та поступово заспокоїлися. Вони ще довго

гуляли дізнаючись історії мешканців цього дивовижного місця.

***

Коли дісталися до озера Синевир, вже був обід. Родина затишно розмістилася на літній терасі місцевого ресторанчика. Після смачного баношу, милувалися бірюзовою поверхнею озера, їли полуничне морозиво та згадували ведмедів.

Тато спитав:

– Дівчата, розкажіть, що цікавого ви сьогодні довідалися?

– Я зрозуміла, як важливо берегти природу та не ображати тварин, – сказала Лелуся.

– А я, якими жорстокими бувають люди, – зітхнула Вікуся.

А маленька Ладуся нічого не сказала, лишень міцно обійняла свого Мишка та подумала, що коли виросте, буде захищати тварин.

Зоопарк покинутих тварин

Сонячного дня на прогулянці Назарчик смикнув тата за руку:

— Татку, ну коли вже ти мені купиш собаку? Або хом'ячка?

Ну, хоч рибок ку-пи-и-и.

— Ми вже про це говорили, — суворо поглянув тато.

— Але я хочу! Хочу! — притупнув малюк ніжкою.

— Гарзд, — тато взяв сина за руку та стрімко повів його за собою.

— Ми куди? Мали ж йти стрибати на батутах, — хлопчик ледве встигав за стрімкими татовими кроками. Він розхвилювався, аж почервонів.

— Батут зачекає, підемо до зоопарку.

Вони пройшли тінистою алеєю, обійшли дитячий майданчик, минули кілька житлових кварталів та опинилися в передмісті. Обабіч дороги тягнулися пустирі й поодинокі гаражі, схожі на будиночки гномів. Назарчик дивувався, бо це не було схоже на дорогу в зоопарк, де живуть тваринки, продається морозиво та грає весела музика. Спинилися перед фарбованими залізними воротами.

— А це точно зоопарк? — Назарчик із сумнівом дивився на високу хвірточку.

— Так. Зоопарк покинутих тварин.

До відвідувачів вийшла симпатична дівчина в окулярах:

— Проходьте. Наші мешканці завжди раді гостям, — усміхнулася лагідно.

На широкому подвір'ї скавчало, гавкало, нявчало та мекало.

— Проведу вам невелику екскурсію, — привітна дівчина показала рукою на великий вольєр. — Тут мешкають дорослі собаки, яким не потрібне лікування.

Назарчик побачив пуделя, болонку, кілька дворняжок і вгодованого рудого бульдога.

— А що тут є хворі тварини? — Назарчик дуже не любив лікарні та все, що з ними пов'язано.

— Всяке трапляється, — дівчина сумно зітхнула, — Люди заводять собачку, чи котика, граються з ними, поки маленькі, а тоді просто викидають на вулицю.

Тому що тварина — це відповідальність. За нею потрібно прибирати, доглядати, вигулювати, дбати про їжу та щеплення.

Назарчик потупив оченята. Зробилося нестерпно соромно за всіх тих людей, які образили тваринок.

— Ось поглянь. Це — Мурчик. Дівчина погладила невелике худе кошеня, яке терлося біля її ніг. Господарі залишили його на смітнику, а бідолаха вибіг на дорогу й потрапив під автомобіль. Добрі люди принесли Мурчика до нас. Тут наш ветеринар наклав гіпс на зламану лапку й тепер малюк зможе ходити, коли кісточки зростуться.

Назарчик присів та погладив котика по шовковистій спинці, із жалем розглядаючи гіпс на маленькій лапці.

З-за рогу будинку вийшла чорна коза з білим сердечком на лобі.

— Це наша улюблениця Марта.

— Невже, її теж господарі вигнали?

— Ні. Марта жила з доброю бабусею, а коли старенької не стало, ми забрали її в притулок. Марта дає дуже корисне молочко нашим тваринам, — Назарчик обережно торкнувся гостреньких ріжків.

Поступово знайомилися з усіма мешканцями притулку. Дівчина розповідала їхні сумні історії. Назарчика вразила доля песика на прізвисько «Бульба». Його тримала молода пара, а коли в них народилася дитина, жінка вирішила, що собака зайва.

Чоловік поклав Бульбу в мішок, приніс на озеро та скинув із мосту. Рибалка побачив, підплив на човні й виловив бідолаху. Це він так смішно назвав песика. Залишити його собі не міг, бо страждав на алергію, тож приніс до притулку.

Назарчик уявляв, як стискалося маленьке серденько песика, коли він сидів у темному мішку й розумів, що має загинути.

— Татку, — несміливо погукав Назарчик, — А можна я приходитиму сюди гратися з Бульбою? Він такий милий та веселий, — хлопчик притиснув песика.

— Ми можемо забрати його до себе, якщо пообіцяєш дбати про нього, прибирати, годувати, а не лишень гратися.

— Так! Так! — застрибав щасливий Назарчик.

Додому поверталися втрьох. Бульба біг попереду та виляв хвостом, і на його мордочці світилося безмежне собаче щастя.

Щасливий Мурчик

Серед ночі мене обережно торкнулася м'яка лапка. Я повернулася на інший бік, намагаючись не прокидатися, але кіт замуркотів та ткнувся мордочкою в обличчя. Я ночувала в друзів і збиралася виспатися перед дальньою дорогою, тож гратися з домашнім улюбленцем не входило в плани. Буркнула щось на кшталт: «Му, му, іди кудись...», як раптом кіт досить розбірно промуркотів: — Мене звать Мурчик, і мені щастить. Я подумала, що це сон, але він продовжив: — Мама кішка народила нас із братами в солом'яному кубельці під сходами закинутого будинку.

Вона щодня йшла й поверталася, щоби погодувати. Коли я почав розрізняти предмети та вкрився шорсткою, вона не повернулася.

Спершу ми, як завжди, сиділи тихо, але коли стало пусто в животику, почали нявчати. Проте, це не допомогло, тож втомившись заснули. На ранок мама не з'явилася. Тоді один із братиків виліз на вулицю. Світило сонечко, вітерець ворухив травичку, і братик почав торкати її лапкою граючись. Я та ще двійко кошенят вибігли слідом. Ми так веселилися, що забули про голод. Раптом величезний чорний пес, який йшов вулицею, помітив нас, легко перестрибнув через похилий парканчик та кинувся на нас страшно роззявивши пащу. Ми розбіглися у різні боки.

Я мчав щодуху не розбираючи дороги, чіплявся за торішню траву та реп'яхи, заплутався в колючках, перечепився та скотився у канаву. Гавкіт за спиною давно затих, і я зміг перевести подих.

Довкола панувала тиша, лише дерева погойдували свої верхівки. Озирнувшись та принюхавшись, спробував відшукати дорогу назад, але запах згубився. Я вишукував, бігав, нюхав, але все даремно. Втомившись, ліг під кущиком на торішнім листі, скрутився та заснув. Пам'ятаю прілий вогкий запах і колючий проникний холод, біля мами та братиків спалося краще. Серед ночі прокинувся від нестерпного голоду, тож мусив піднятися та брести світ за очі.

Мене лякали пронизливі звуки ночі, відчував, що поряд небезпека і від того тремтів мій хвостик. Коли почало сходити сонце, я опинився на узліссі й роздивився навколо будинків людей. Тож пішов до них, сподіваючись, що там знайду їжу.

Біля першого стояла висока бочка, з якої доносилися змішані запахи риби, м'яса, овочів і чогось парфумованого та неприємного. Я спробував підстрибнути, щоб заскочити всередину, але виявилось надто високо.

Від котячої оповідки я остаточно прокинулася й сумлінно чухала Мурчика за вушком та здивовано слухала його розповідь, уявляючи, як він маленький та розгублений, намагався вижити у ворожому йому світі...

— Я довго стрибав довкола сміттєвого бака, поки не почув різкий звук і швидко шмигнув у кущі. Якийсь хлопчик пожбурих у мене каменякою. Коли б не моє щастя, то точно влучив би у голову. Я заховався в бур'янах і, знайшовши шпарину в паркані, перебрався на сусіднє подвір'я.

Там панувала тиша. Озирнувся, розмірковуючи, як діяти далі. Тоді підійшов до хвірточки й визирнув на вулицю. Вздовж дороги стояло багато будинків. На розі розміщувалися сміттєві баки, поряд з якими була купа картону. Я вирішив, що по картону зможу залізти в бак і знайти, чим перекусити. Живіт звело від голоду, здавалося шлунок прилипнув до хребта.

Було страшно, тож я щодуху побіг вулицею. Почулося рипіння, скрип і страшний удар відкинув мене вбік.

— Бідолашний, — я не втрималася та погладила Мурчика по спинці.

— Щасливий. Мур-р-р. Від такого удару автомобіля нещасливий кіт точно б загинув. Я лише забився. Водій спинився, підібрав мене і відвіз до ветеринара.

Там погодували, вимили й вичесали.

— І той водій забрав тебе.

— Ти нетер-мур-пляча. Не забрав, я ж щасливий, а в нього три собаки.

— Ой!

— Ото ж. Коли я поправився, мене віднесли до котячої кав'ярні.

— Що це? — Таке місце, де дуже багато котів.

Люди приходять туди, щоб почухати нам животики й побути в затишку. Там добре котикам, але я хотів мати власну людину, а не нюхати щоразу іншу.

— А що, ви всі маєте різний запах, хтось пахне здобою, хтось милом, хтось дротами, сиропом, кавою, огірками, листям, вулицею, автомобілем, — розсміялася я.

— Усі по-різному. Я люблю людей, від яких пахне молоком і трошки валер'янкою.

— Ти гурман.

— Мур-мян. Найкраще пахнуть маленькі дівчатка, тому я принюхувався та приглядав собі дівчинку. Одного разу вона зайшла до кав'ярні, і я відразу відчув — це потрібна мені людина. Тож, поки інші коти відволіклися, я підбіг і почав тертися, заглядаючи в обличчя.

Як і думав, дівчинка взяла мене на ручки. Я ж щасливий. Так ми подружилися. А тоді вона вмовила своїх батьків забрати мене додому.

— То ти про Олеську!

— Ну, так. Я ж тепер її кіт. А до тебе прийшов, щоби розповісти історію. Мурчик підвівся, настовбурчив хвіст, повільно пройшовся кімнатою, демонструючи пухнасту шубку, яка лиснилася у променях світанкового сонця, та пішов до дверей.

— Бувай, Щасливий, — я кинула йому вслід, перевернулася на бік та солодко заснула...

Веселка для Гавчика

Ладуся любила тварин, а найбільше свого песика Гавчика. Вони цілими днями гралися разом, і не було у світі щасливіших друзів. Якось мама відвела Ладусю до цирку. Дівчинці дуже сподобався великий веселковий шатер, спритні акробати, але найбільше вразили дресировані тварини.

— Тепер, Гавчику, вчитиму тебе різним фокусам, — виголосила Ладуся.

Гавчик привітно завиляв хвостиком. Він завжди радів новим забавкам.

— Ось п'ять м'ячиків. Дай мені синій, — Ладуся розклала м'ячі й приготувалася навчати свого песика, але той тільки завиляв хвостиком, не розуміючи.

— Дай синій м'яч, — повторила Ладуся і ручкою вказала.

Гавчик глянув на господиню, підбіг до м'ячиків і, вимахуючи хвостиком, вхопив першого ліпшого та приніс Ладусі.

— Але ж, друже, це — жовтий.

Ладуся ще кілька разів спробувала повторити це завдання, але Гавчик геть не знав кольорів.

Ввечері приїхав татко.

— О, бачу у вас тут весело, — він вийшов на газон біля будинку і побачив, як доня грає з песиком.

— Ні, не весело, — з похнюпленим виглядом повідомила дівчинка, — Гавчик геть не знає кольорів. Йому ніколи не виступати в цирку.

— Моя маленька, не засмучуйся, — тато обійняв доню. — Собаки не розрізняють кольори. Для них все чорно-біле. Вони бачать лишень відтінки сірого.

Ввечері Ладуся не могла заснути. Вона думала як несправедливо, що тваринки позбавлені можливості побачити, який прекрасний світ.

Вранці мама погукала Ладусю на кухню.

— Доню, йди хутчій, я цілу миску полуниці вибрала.

Ягідки були великі, червоні, налиті та неймовірно-солодко пахнули літом, сонцем та радістю. Ладуся закинула налиту темно-червону полуницю в ротик та аж очі заплющила від задоволення. На порозі виник Гавчик. Він шумно принюхувався. Його зацікавив полуничний аромат.

— О, Гавчику, ти теж хочеш? — Ладуся відщипнула хвостика, поклала ягідку на долоньку та простягнула песикові.

Він понюхав, лизнув, і зрештою з'їв полуницю, вдячно помахавши хвостиком.

— Гавчику, це — червоний, — Ладуся простягнула другові ще одну ягідку і їй здалося, що песик зрозумів.

На дворі Ладуся почала шукати інші кольори. Їй в око впала кучерява петрушка. Вона зірвала гілочку та погукала песика.

— Це зелений, — Гавчик сумлінно обнюхав, але лизькати не став.

Тоді Ладуся пройшлася городом і побачила черешню. На ній вже майже не було ягід, і довелося залізти на гілку, щоб дістати останні.

— Гавчику, це — жовтий, — простягнула велику блискучу ягідку з рожевим бочком. — Гавчик понюхав і проковтнув пригощання.

Ладуся випросила в мами сливове варення, бо на дереві сливи ще не достигли, а іншого синього вона не змогла вигадати. Дістався Гавчику і шматочок шоколадки, і мисочка молока, і окраєць чорного хліба.

Цілий день тривала дегустація кольорів, а ввечері Ладуся повернулася до дресирування. Втомившись, дівчинка задрімала і їй наснився сон, що Гавчик розуміє кольори. Він приносив потрібні м'ячики й думав, що вчитися — це дуже смачно.